

Rozpoczynamy Triduum

Paschalne

17 kwietnia 2025

Liturgia Wielkiego Czwartku tradycyjnie rozpoczyna się w Kościele okres Triduum Paschalnego, aż do Niedzieli Wielkanocna – święta Zmartwychwstania Pańskiego. Te „trzy święte dni” wypełnia bogata obrzędowość, która zawiera w sobie skupienie, zadumę, radość, a także piękne zwyczaje, które warto znać, dla głębszego przeżycia wielkanocnego czasu.

▪ Wielki Czwartek:

Przypomina wydarzenie znane z Biblii – Ostatnią Wieczerzę – paschę, którą Jezus Chrystus spędził z uczniami tuż przed Jego męką i śmiercią na Krzyżu. Podczas tej ostatniej uczyty w gronie apostołów Jezus ustanowił Sakrament Eucharystii. Uroczysta Liturgia Wielkiego Czwartku czci to wydarzenie podkreślające rolę kapłaństwa, jak również wartości wspólnoty i służby jaką jest Kościół – mówi zwłaszcza biblijny opis umycia nóg apostołom przez Zbawiciela podczas Ostatniej Wieczerzy.

Od uroczystej mszy Wielkiego Czwartku – niegdyś odprawianej rano – milkną na trzy dni dzwony kościelne aż do rezurekcji (niedzieli Zmartwychwstania). Instrumenty muzyczne nie są używane – zastępują je małe kołatki („kłapatki”), wykonane z drewna bukowego. Ich charakterystyczny dźwięk jeszcze dobitniej obrazuje doniosła, a jednocześnie tragiczna w swej wymowie symbolikę pierwszego dnia Triduum- Bóg z miłości wydaje się całkowicie na łaskę człowieka... Rozpoczyna się droga męki i krzyża wiodąca do pustego grobu i poranka Zmartwychwstania.

▪ Wielki Piątek:

Po odprawieniu nabożeństwa „ciemnej jutrzni” Kościół trwa w atmosferze ciszy i żałoby, skupienia na męce i śmierci na Krzyżu Jezusa Chrystusa. Ten dzień związany jest ze ścisłym z postem obowiązującym wiernych. W świątyniach symbolicznym elementem są krzyże. Wierni uczestniczą licznie w nabożeństwach pasyjnych oraz liturgii Wielkiego Piątku wraz z ostatnim kazaniem pasyjnym. Wartość przy symbolicznym grobie Chrystusa obejmuje straż. Wciąż żywa jest w naszym regionie tradycja zamieszczania w polach uprawnych i gospodarstwach niewielkich krzyżyków wykonanych z gałązek wierzbowych, co ma zapewnić ochronę przed złem i klęskami żywiołowymi.

Wielka Sobota:

To dzień, w którym przede wszystkim świeci się w kościołach pokarmy na wielkanocny stół,. W wielkanocnym koszyku nie może zabraknąć jajek (symbol życia i odrodzenia), chleb (pasja i ofiara Chrystusa, nawiązuje również do Eucharystii) oraz sól (ochrona przed złem, oczyszczenie). Święcone są również inne produkty, m.in. chrzan –symbolizujący siłę, zdrowie, ale też gorycz Męki Pańskiej oraz wędliny. Ciasto (np. babka) oznaczają natomiast słodycz – nagrodę po trudach postu, a w szerszym znaczeniu – radość nieba. Baranek jest symbolem Chrystusa, obrazem czystości i niewinności.

Równie pełna ważnej symboliki jest wielkosobotnia, wieczorna liturgia z poświęceniem ogień, paschał i wodę chrzcielną. Towarzyszy jej lektura starotestamentowych prorocstw, biblijnego opisu Wyjścia (pesach) Izraelitów z Egiptu i hymnów. Obrzędy Wielkiej Soboty mają również dla chrześcijan głęboki wymiar symboliczny- przejścia od nocy śmierci do światła nowego życia. W tym dniu też tradycyjnie odbywają się obrzędy chrzcielne.

▪ Wielka Niedziela – Niedziela Zmartwychwstania:

Najważniejszy dzień Triduum i święto chrześcijańskie

rozpoczyna się w tradycji katolickiej późnym wieczorem lub wczesnym rankiem (w zależności od zwyczajów przyjętych w danej parafii). Poranna Liturgia nazywana z łaciny Rezurekcją (resurrectio- zmartwychwstanie) poprzedzona jest uroczystą procesją. Radość zmartwychwstania ogłasza dźwięk wszystkich dzwonów w kościołach. Po powrocie do domu w gronie rodziny spożywa się w gronie domowników śniadanie wielkanocne – składające się z potraw poświęconych w Wielką Sobotę. Pięknym zwyczajem jest dzielenie się święconym jajkiem.

Życzymy pięknego i głębokiego przeżywania czasu paschalnego Triduum oraz czasu Wielkanocy!

fot.: zdjęcie ilustracyjne